

1 KU SAABSAN KULLIYADA IYO MIHNADA

CUTUBKAN:

FAA'IDOOYINKA WAXBARASHADA
KULLIYADA IYO SHAQADA

KULLIYADA IYO ISKU XIDHAKA MIHNADA

NOOCYADA KULLIYADAHA EE KALA DUWAN

DHAMMAAN KU SAABSAN TABABARKA
XIRFADA

KU SAABSAN KULLIYADA IYO KULLIYADA: FAA'IDOOYINKA WAXBARASHADA KULLIYADA IYO SHAQADA

Cilmiga, balanqaadka, is-wacyi gelinta, iyo balaarinta jahooyinka ka imaadaan waaya aragnimada kulliyada waxay u badeli kartaa nololaha — iyo nololaha kuwa kaa ag dhow — qaabab qiimo leh. **Amni badan, caafimaad wanaagsan, qoys usu dhow, iyo bulsho xoogan**, oo dheeraad ku ah **hanti badan**, waa qiyamka dhabta ah ee waxbarashada kulliyada. (U doodida College Bound iyo Xarunta Xeerka)

Wax kayar
Dugsi sare:
\$30,780

Dugsi sare ka qalin jabiyay:
\$38,792

Qaar kamid ah kulliyada ama digriiga la xiriirto:
\$44,720

Digriiga baajka:
\$64,896

Digriiga hormarsan (digriiga xirfadlaha mastarka iyo dhoktoraalka):
\$90,844

(Xafiiska Tirakoobka Shaqaalaha)

WAXAA JIRO WAX KA BADAN HAL DOOQ KALIYA EE DEEQDA KULLIYADA WASHINGTON

Nololaha dugsi sare kadib waxay leedahay dooqyada waxbarasho ka badan kulliyada iyo shaqada badelkii malaha aad u maleysay! Deeqda Kulliyada cusub ee Washington looguma tallogelin kaliya ardayda kulliyada—waxay sidoo kale taageertaa tababarada u qalma-daqliga ee laga diiwaangeliyay barnaamijyada la ansixiyay. **Tababarada** waxay ku geyn kartaa **shaqada**, tababarka gacanta ee loogu tallogalay **ganacsiga**, iyo Deeqda Kulliyada Washington waxay kugu caawin kartaa bixinta waxbarashada **machadka**, qidmooyinka waxbarashada, iyo aqbyada. Ardayda waxay leeyihiin helitaan badan oo **gargaarka dhaqaalaha** badelkii abid ka hor. Tani waxay la micna tahay in arday badan ay u qalmaan inay helaan **gargaarka dhaqaalaha** gobolka, oo waxay haystaan dooqyo badan oo ay kaga doortaan. Ka fiiri wsac.wa.gov/WCG wixii warbixin dheeraad ah.

UCELCELISKA DAQLIGA HEERARKIISA WAXBARASHO

MAXAAN U AADAA KULLIYADA?

Waxaa jiro kobac, **farqiga mushaarka** badan ee u dhaxeeyo xirfadlayaasha da'da yar ee kulliyada wax ku bartay iyo waxbarashada yar leh. Dadka weyn ee yar ee haysto **digriiga la xiriirto** waxay helaan isku celcelis **\$5,000 ka badan sannadkiiba** badelkii kuwa haysto dibloomada dugsi sare (Kena et al., 2016).

Xirfadlayaasha da'da yar ee haysto dibloomada dugsi sare waxay **3 jeer aad ugu badanyihiin** inay shaqo la'aan ahaadaan badelkii xirfadlayaasha da'da yar ee haysto **digriiga Baajka**

Shaqsiyaadka haysto digriiga kulliyada waxay **aad ugu dhowyihiin inay helaan caymiska caafimaadka ee badrooniga bixiyo** badelkii kuwa haysto kaliya dibloomada dugsi sare. Suurtogalnimada ku soo wargelinta **caafimaadka aad u wanaagsan ama heer sare boqolkiiba 44% ayuu ka badanyahay.**

Digriiga kulliyada waxay u hogaamin kartaa bulsho xoogan. Shaqsiyaadka haysto digriiga kulliyada waxay **aad ugu badanyihiin labo jeer sida u dhow iskaa wax u qabsiga** sida kuwa haysto dibloomada dugsi sare. Qalin jabiyayaasha kulliyada' **dhaxgalada xaafada iyo aaminaada si weyn ayay u sareysaa.** (Lumina Foundation, College Bound Advocacy & Policy Center).

ANAAGSAN IN LA OGAADO:

Waxa aad ku barato arrimaha kulleejada. Darajooyinka qaar ayaa ah baahi aad u sareeya waxayna u horseedaan shaqooyin mushahar sarreeya. Waqtigaan, darajooyinka sayniska, teknolojiyada, injineernimada, xisaabta (STEM), caafimaadka iyo ganacsiga waxay horseedaan mushaarka ugu sarreeya ee gelitaanka.

OKTOOBAR: FASALKA 9 iyo 10

1 KU SAABSAN KULLIYADA IYO KULLIYADA: KULLIYADA & MIHNADA ISKU XIDHKA

Shakhsiyaadka sida digriiga **kulliyada** waxay shaqaystaan \$1 milyan wax ka badan noloshooda oo dhan marka la barbar dhigo kuwan sita dibloomada dugsiga sare. (Khan Academy, 2014).

WAXA WAXBARASHADDA AY U QABTO RIYADAYDA SHAQO AY U BAAHANTAHAY?

Waxaad kala dooran kartaa boqolaal ah **shahaadooyin sare** iyo **shahaadooyinka**. Caadi ahaan, badanku waxay ukala baxaan laba qaybood: **farshaxanka ama shaqadu ugu soo horayn karto.**

KUWA SHAQADU UGU SOO HORAYN KARTO EE SHAHAADADAHA SARE IYO SHAHAADOYINKA

kaas oo xooga saara horumarinta xirfado gaar ah iyo aqoonta wixii ah **mihnadaha gaarka ah**

- Bay'olajiga bada
- Fanka wax karina
- Daraasadaha sharciga
- Injineernimada
- Sixada ilkaha

* SAMEE CILMI BAADHID:

Cilmi baadhid ku samee kulliyadaha kala duwan si aad u fahanto kuwa bixiya barnaamijka shahaadada, ta sare ama/iyo digriiga aad u baahantahay mihnadeeda. Waxa aad doorataa waxa uu saamayn doonaa inta ay tahay lacagta aad shaqaysataa.

FARSHAHANKA SHAHAADOYINKA SARE

oo ay kamid yihiin suugaanta, falsafada, taariikhda iyo lkuqaddaha. Shahaadooyinkan sare way ka ballaadhanyihiin oo waxay keeni karaan shaqooyin kala duwan oo aan u baahnayn aqoon gaar ah ama farsamo.

- Ingriisiga** – tafatiraha, fuliyaha suuq gaynta, qoraaga
- Luqadda ajnabiga ah** – sarkaalka adeega ajbaniga, turjubaan, macalin
- Cilmiga siyaasada** – abaabulaha bulshadda ama qofka bulshadda u dhaqdhaqaaqa, qareenka, baadhaha siyaasada
- Cilmi nafsiga** – cilmi baadhaha suuqa, shaqaalaha bulshadda, la taliyaha caafimaadka maskaxda

MA GARANAYSID WAXAAD DOONAYSO INAAD WELI SAMAYSO?

- 1 Ka feker danahaaga.**
Qor fikradaha shaqada iyo xiisaha oo ka dib cilmi baadhid ku samee sida ay ugu xidhmi karaan shaqo.
 Booqo careerbridge.wa.gov si aad u sahamiso mihnadaha.
- 2 Go'aan ka gaadh sida loogu qalmo shaqooyinka kala duwan.**
 Baro **shuruudaha shaqada** (xirfadaha, fasalada, digriiyada gaarka ah ama tababarka, iwm.)
La hadal la taliyaha mihnada, macalinka ama xubinta qoyska.
- 3 Ka hel khibrad.**
 Mutadawic noqo, hel **tababarka shaqo** ama **bixinta khibrada shaqo**.

MAARSO: FASALKA 9 iyo 10

1 KU SAABSAN KULLIYADA YO KULLIYADA: NOOCYADA KULLIYADA

Erayga kulliyada waxaa ka mid ah kulliyada farsamada, 2-sano kulliyada bulshada, **tababarka xirfadaha** ama dugsiyada ganacsiga iyo kulliyadaha ama jaamacadaha 4-sano ah. Ma jiro hal nooc oo kulliyad ah oo ku habboon qof kasta, markaas waa muhiim in aad sahamiyo doorashooyinkaaga.

HALKEE AYAAN U TAGAA KULLIYADA?

Kulliyada/ Tababarka xirfada Gaarka ah 2-sanadood/ Dugsiyada Ganacsiga

Gaar ah 2- sano tababarka xirfada ama dugsiyada ganacsiga waxya bixiyaan mihiinad gaar ah. Ardayda ka qalan jebiso dugsiyadan waxay noqon karaan cunto kariyayaal, daaweeyaha jidhka ee duugida, ama sharic yaqaano.

Kulliyadaha Bulshadda iyo Farsamda (CTCs)

Dugsiyada waxay bixiyaan **digiriiga koowaad ee labada sano** iyo **shahaadooyinka**, ay ka mid yihiin ganacsiyada **gaarka ah**. Gobolka Washington waxa uu leeyahay 34 CTCs dad waynaha ah. Ardayda ka qalan jebisa CTCs waxay geli karaan mihiinadaha, sida kalkaaliska, samaynta baabuurta iyo amniga kombuyuurada.

Baro wax badan oo ku saabsan barnaamijyada ku bixiyaan **sbctc.edu**

Qaar ka mid ah CTCs waxay iminka bixiyaan **Digriiga bekelooriyada.**

Kuwa Guud iyo kuwa Gaar ah Kulliyada/Jaamacada 4-sano

Dugsiyadan waxay bixiyaan digriiga, caadi ahaan ay dhammaystirtay 4 sano daraasada wakhtiga buuxa ah.

Dugsiyada gaarka ah caadi ahaan waxay ka qaadaan kharash waxbarasho **oo sare** laakiin waxay bixin

karaan qadarka muhiimka ah ee **deeqda waxbarasho** si looga dhigo soo xaadirka la awoodo.

Ardayda ka qalan jebisay dugsiyadan waxay noqon doonaan injineerka roobadyada, baadhayaasha ganacsiga, ama khabiirka nafaqadda.

OKTOOBAR: FASALKA 11

NOOFAMBAR: FASALKA 9 iyo 10

Hubso in dib loo eego WAX KASTA oo aqoonsiga **dugsiga** iyo qiimayaasha shaqo siinta.

40% ah 4-sano ardayda qalanjebisa gudaha Washington waxay ka bilaabantay kulliyada bulshadda.

Jaantuuskan waxa uu muujinayaa sifooyinka nooc kasta oo kulliyada gobolka Washington.

	Kulliyadaha Bulshadda iyo Farsamda	Kulliyadaha Dad waynaha 4-sano	Kulliyadaha Gaarka ah 4-sano
Xulashadda Dhammaan u baahan codsi . Kulliyadaha dhexdhexaadka ah iyo kuwa sare ee aadka loo xusho caadi ahaan waxay u baahanyihiin inay gudbiyaan curisyo, darajooyin. Buundooyinka imtixaanka iyo waxyaaba kale.	Si yar loo xusho	Dhexdhexaad ilaa si sare loo xusho	Dhexdhexaad ilaa si sare loo xusho
Cabbirka Goobta waxbarasho tirada ardayda jaamacada aan weli qalanjebin	5,000-30,000	Wax ka badan 10,000	Ka yar 5,000
Kharashka waxbarashadda Kharashka waxbarashadda sanadkii diiwaangelinta sanadka buuxa (dadka deegaanka ah loogu talo galay)	Hoose (ilaa \$4,000)	Dhexe (\$7,000-\$11,000)	Sare (kabadan \$30,000)
Shahaadada digriiga Shahaadooyinka la bixiyo	Shahaadooyinka iyo digriiyada asooshiyoodka (AA, AAS)	Digriiga bekelooriyada (BA ama BS)	Digriiga bekelooriyada (BA ama BS)

KU SAABSAN KULLIYADA KULLIYADA: WAXYAALAH A DHAMMAAN IYADA KU SAABSANTABABARADA XIRFADAH SHAQO

Gudaha tababarka xirfada, waxaad kartaa **Inaad shaqaysato lacag markaad waxbaranayso** isku darka diyaarka ah, **tababarka shaqada (OJT)** iyo fasalada tacliinta la xidhiidha. Tababarka shaqada waa mid tartan leh oo adag, oo caadi ahaan waxay aad uga dalab badanyihiin **shaqaalaha tababarka.**

TABABARKA XIRFADAH SHAQO

Tababarka shaqada waxaa bixiya loo shaqeeyayaasha (sida Boeing), **ganacsiga ururada** (sida shaqaalaha korontada ama saqaf saarayaasha) iyo barnaamij madax abanaan. **Barnaamijyada caadi ahaan waxay gaadhaan 2-5 sanadood** oo waa hab wanaagsan oo loo bilaabo shaqada lacagta fiican laga qaato. Barnaamijyada tababarka shaqada waxay bixiyaan caddaymo, liisamo iyo/ama digriiga **kulliyadaha.**

SHAQADEE AYAAN HELI KARAA QOF TABABAR QAADANAYA AHAAN?

Tababarka shaqada waxaa laga heli karaa qaybo badan sida **qaybta duulimaadka, warshadaynta casriga ah, dhismaha, tamarka iyo farsamada badda.**

Tusaalooyinka shaqooyinka waxaa ka mid ah:

Makaaniga diyaaradaha	Shaqaalaha korontada
Makaaniga baabuurta	Dad demiye
Lebin dhigaha	Shaqaale qasabadeed
Nijaarka	Wade baabuur wayn
Guri sibdhiye	Laxaamad leh

INTEE IN LE'EG AYAAN MUSHAHAR U QAADAN KARAA?

Shaqaalaha tababarka shaqado way shaqaystaan markay ku jiraan barnaamijka; mushaharku waxa uu kordhaa marka ay horumaraan. Marka qalan jebinta, waxay noqdaan "heerka shaqaalaha socda".

Bilaabida tababarka – ugu yaraan \$18/saacadii + **dheefaha** (tusaale caafimaadka, ilkaha iyo araga)

- Tusaale, tababarka shaqada Seattle City Light waxay shaqaystaan ugu yaraan \$30/saacadii inay bilaabaan.
- **Shaqaalaha heerka safarka** (ardayga tababarka shaqo) – ugu yaraan \$30/saac + dheefaha (tusaale caafimaadka, ilkaha, araga iyo hawlgabka)
- Tusaale ahaan, tuubiistayaasha iyo geliyayaasha tuubada ee Gobolka King waxay helaan qiyaastii \$89/saacadiiba iyada oo shamiindeeyayaasha Yakima helaan \$45/saacadiiba.

* SIDEE LOO NOQDAA QOF SHAQO LOO TABABAYO?

1 Hubso inaad buuxiso shuruudaha. Guud ahaan, kuwan waxaa ka mid ah:

- Dibloomada **Dugsiga Sare**
- Kartiyaha la caddeeyay (waxay u baahan karaan xisaab)
- Liisanka darawalnada shaqaynaya iyo gaadiid la isku halayn karo

2 Hel barnaamij oo codso.

- Barnaamij kasta waxa uu leeyahay nidaamyo gaar ah oo lagu codsado.
- Si aad wax badan uga barato nidaamka, la hadal la taliyahaaga dugsiga sare ama booqo **lni.wa.gov/licensing-permits/apprenticeship/become-an-apprentice**.

Macluumaadka laga soo qaatay: Waaxda Gobolka Washington ee Shaqada iyo warshadaha. (2012). Hagaha Waalidka ee Tababarka shaqada.

OKTOOBAR: FASALKA 11
NOOFAMBAR: FASALKA 9 iyo 10

